

EN PARELLA.
Mitjans d'agost.
Sala d'assaig
de la companyia
al barri de Gràcia
de Barcelona.
Lydia Azzopardi
posa amb
Cesc Gelabert.

Gelabert & Azzopardi

30 ANYS
EN DANSA

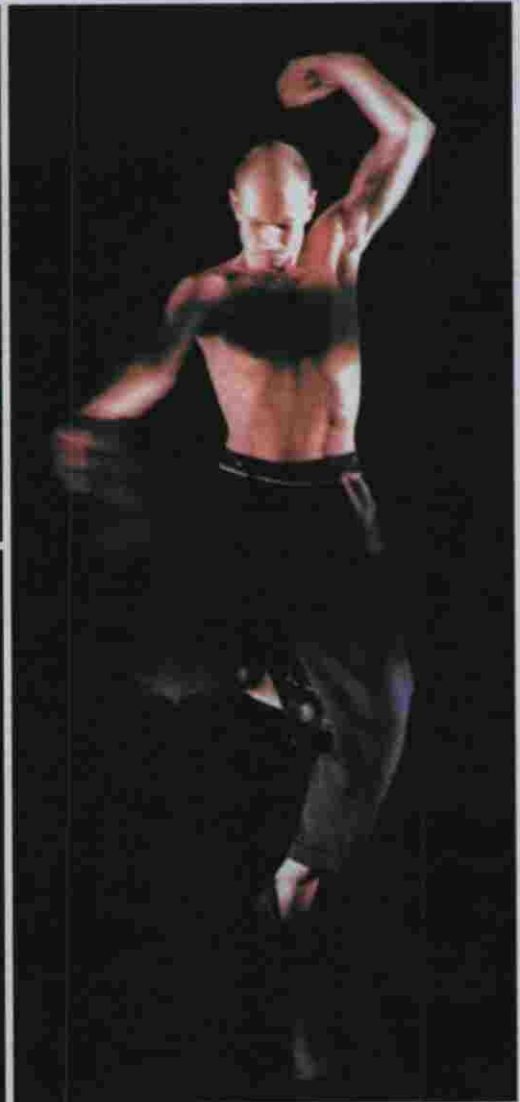
UN PAS A DOS QUE DURA TRES DÈCADES. LA COMPANYIA DE DANSA GELABERT-AZZOPARDI INAUGURA AQUESTA SETMANA LA TEMPORADA DEL TEATRE LLIURE DE BARCELONA AMB LA REPOSICIÓ D'UN DELS SEUS MUNTATGES MÍTICS: 'BELMONTE', AL VOLTANT DE LA FIGURA D'UN TORERO ÚNIC

TEXT LUIS MIGUEL MARCO FOTOS ALBERT BERTRAN

MAKING OF: www.elperiodico.cat

GELABERT & AZZOPARDI / 30 ANYS EN DANSA

'BELMONTE'. Aquestes imatges del fotògraf Ros Ribas corresponen a l'estrena d'aquest muntatge. Era el 1988.

Aquesta entrevista a dos i emmarcada de blau passa amb els peus descalços, a la seu de la companyia, al barri barceloní de Gràcia. És d'hora, una estona prèvia a la classe i als assajos de *Belmonte*, abans que vuit homes-toro envesteixin Cesc Gelabert i que Lydia Azzopardi deixi brillar la part femenina que tota llegenda, per molt viril que sembli, conté. Cesc i Lydia han posat al dia, amb alguns retocs i moltes suors, una peça que està a l'ADN de la companyia independent de dansa contemporània que porta els seus cognoms. L'ocasió ho mereix. Ja són 30 anys en moviment, una

història amb un final que encara no està escrit i un passat ple de moments memorables, d'aquells que sempre queden.

TOTA UNA VIDA

Cesc Gelabert: Estar junts és una sorpresa fins i tot per a nosaltres mateixos. 30 anys de viure i treballar amb aquesta intensitat és molt fort. Potser és cursi, però crec que el secret és l'amor, la fascinació, el respecte... Lydia i jo som bons amics. Som col·legues. Amb una simple mirada en tenim prou.

Lydia Azzopardi: Recordo que quan Cesc i jo ens vam conèixer, ell havia tornat de Nova York i jo venia de Londres. Jo no parlava castellà ni català i ens enteníem en anglès. Vam sintonitzar molt bé. Vaig venir a Barcelona a

treballar, no a estar amb ell. Crec que perquè duri una relació, del tipus que sigui, has de conèixer les teves limitacions i no competir amb aquesta altra persona, sinó complementar-t'hi. Si hi ha sintonia i acceptació, no hi ha cap problema. Perquè un sol no pot amb tot.

BUSCAR EL SENTIT

C. G.: En la dansa un moviment sempre va acompanyat d'una emoció i d'una idea. I això sí que es pot expressar amb paraules. La dansa no és només cos; també és cor i ment. És una paraula encarnada. I aquest contrast, aquesta dicotomia, és el que fascina.

LES AGULLES DEL TEMPS

L. A.: Per a un ballarí, el pas del temps és terri-

ble, fatal. Jo crec que tinc sort, perquè no m'he engreixat, no semblo una bola de greix i, tot i que encara no estic del tot en forma, ballaré el número sol de *Belmonte*, que requereix molta energia, però sense forçar. Sóc com un cavall de batalla. Tinc els meus esquinços, com la majoria de ballarins. Però des d'aquí reivindico la presència de gent madura als escenaris, a la dansa, al cine... No es tracta de fer el mateix que feies fa 30 anys, que francament tampoc t'interessa, però sí alguna cosa diferent, digna. A Espanya només recordo haver vist ballarines madures en el flamenc, gairebé cap en dansa contemporània.

C. G.: Un ballarí madur ha de desenvolupar una tècnica diferent. A partir de certa edat, no pots anar al límit del tendó. El públic no ho ha de notar, però la teva consciència sí que ha de saber on parar. A mi m'agrada transmetre el missatge que l'edat no ha de ser un impediment. L'edat és sempre aprenentatge.

PER QUÈ 'BELMONTE'

L. A.: Fa temps que el director del Teatre Lliure, Àlex Rigola, ens va proposar recuperar aquesta coreografia, que es remunta a l'any 88, per obrir la nova temporada del teatre i

"La cultura és molt difícil de fer i molt fàcil de destruir"
(Gelabert)

commemorar així els 30 anys de la companyia. Amb *Belmonte* vam recórrer diversos festivals, nacionals i internacionals. És una producció icònica de la companyia Gelabert-Azzopardi. A més, vam comptar, llavors, amb la magnífica partitura de Carlos Santos, tan brutal ell, i l'escenografia i el vestuari de Frederic Amat, amb els quals Cesc ja havia col·laborat abans per separat. Es van unir diversos talents en un bon moment per a la dansa a Barcelona i al voltant d'una figura fascinant del torero: Juan Belmonte. Va ser una criatura molt ben parida des del principi.

C. G.: En aquell moment ens va semblar una cosa molt festiva, molt potent, una peça de col·laboració amb altres artistes, i n'estem molt orgullosos en la nostra trajectòria. En aquesta reestrena comptem amb la banda Ciutat de Barcelona. Sempre és d'agrair la música en directe. Una altra particularitat és que hi haurà vuit toros-ballarins i no quatre, com en l'estrena. Hem recuperat el muntatge que es va veure a la Biennial de Lió.

LA IMMORTALITAT DE L'ART

L. A.: És curiós. Han passat més de dues dècades des d'aquella estrena al Mercat de les Flors. La vida ha canviat. Nosaltres hem canviat. El públic ha canviat. Però si una coreografia, una pintura, un llibre, una obra de teatre són bons, és una llàstima que morin. Donem-los a altres generacions la possibilitat que disfrutin. Hem modificat algunes coses d'estil, perquè la dansa és un art viu, i en un moment vam pensar a canviar el vestuari. Però ¿per què? ¿Per fer una paròdia de la teva pròpia obra? Doncs no. Resultaria patètic. Ja que recuperes l'esperit d'aquell primer muntatge, fes l'original i fes-lo bé.

GELABERT & AZZOPARDI / 30 ANYS EN DANSA

"Perquè duri una relació, del tipus que sigui, has de conèixer les teves limitacions i no competir amb l'altra persona, sinó complementar-t'hi"

▶ LA TAUROMÀQUIA

C. G.: L'obra està inspirada en la tauromàquia, en les corrides de toros, però per a mi es tracta, essencialment, de la relació entre l'instint i la raó, entre l'animal que portem dins i la nostra comprensió. És una cosa que està reflectida de moltes maneres en la cultura mediterrània i, en concret, en els toros. D'altra banda, hi ha una altra dimensió en l'obra, que és la vida del torero Juan Belmonte, que va ser un revolucionari a principis del segle passat. La seva figura és molt especial. Sense estudis per la seva condició humil, aprenent en pla salvatge, es va superar. I a la plaça va marcar el terreny entre el toro i el torero, va establir les bases del toreig modern. Hi va haver un abans i un després d'ell, com en la dansa una Marta Graham o un Merce Cunningham.

És una figura dramàtica que va aprendre a torear en la foscor de la nit, per això el vestuari i els elements que va dissenyar Frederic Amat són lunars. És un home que va viatjar amb una maleta carregada de llibres, que va triomfar i que, al final de la seva vida, retirat, es va suïcidar disparant-se un tret. Aquesta tragèdia és la lluita entre l'instint i la raó a què em referia. Per a un ballari, l'autèntic toro és un mateix. Per sortir a ballar has de lidiar, en el meu cas està més clar que mai, amb el teu toro interior. Aquest ritm de la plàstica de la tauromàquia és el que em va interessar explorar. A més, com a coreògraf català també era una espècie d'exorcisme. Teníem l'etiqueta del flamenc, que és meravellós, però no tots ballem flamenc.

LA PART MASCULINA I LA FEMENINA

L. A.: Dins d'aquest món masculí, jo sóc el contrapunt. La part oculta. El que hi ha al darrere. Sóc la Lluna, la verge, l'amant, la mare, la nena; una al·legoria.

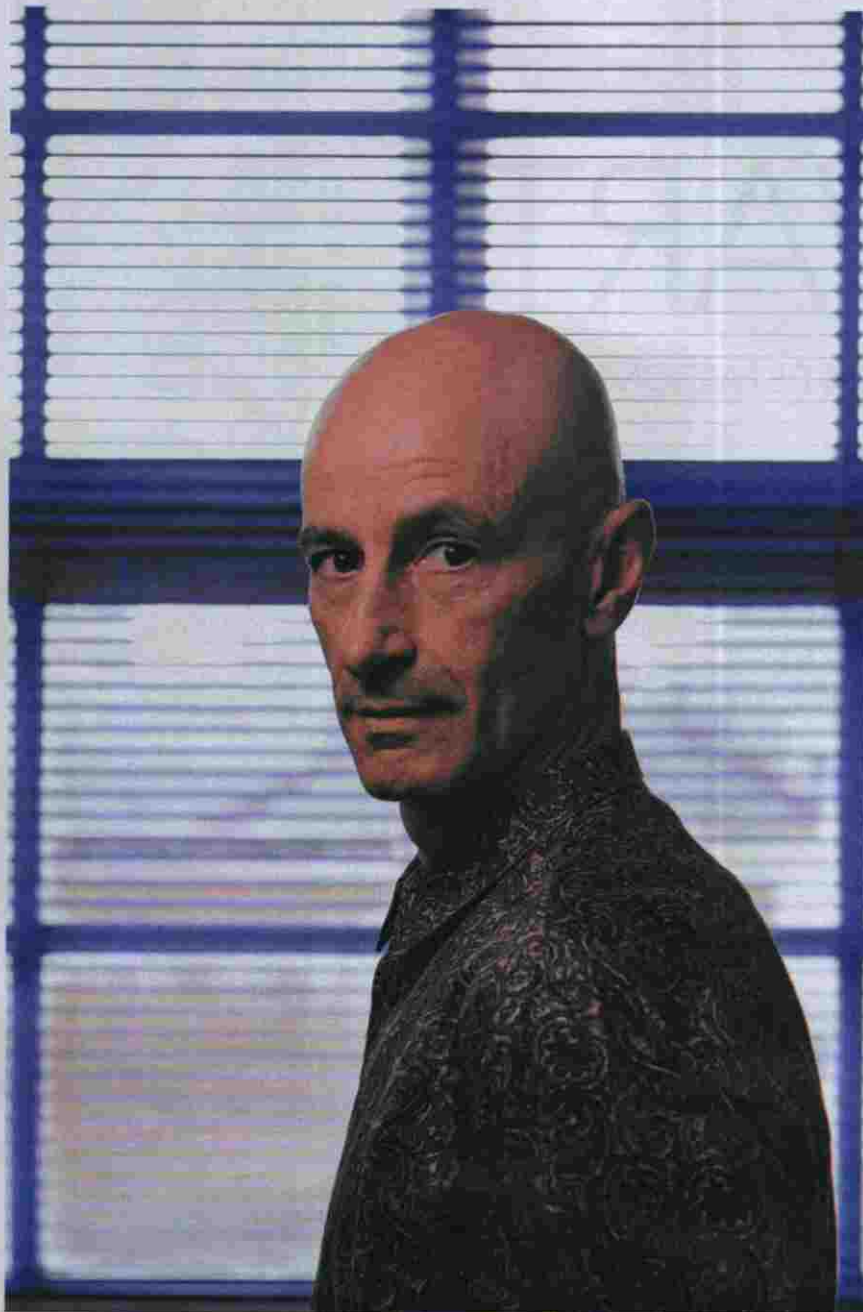
LA PROHIBICIÓ

L. A.: Que el públic, sigui taurí o antitaurí, decideixi si li interessa venir a veure aquest espectacle. En el món de la dansa, aquesta polèmica per la prohibició dels toros a Catalunya està de més, queda al marge. És clar que sabíem que podria ser polèmic, però nosaltres no volem alimentar-ho. La dansa no es pot utilitzar per crear desharmonia quan és tot al contrari. Jo defenso aquesta coreografia, defenso els meus ballarins i defenso també els animals.

C. G.: Nosaltres no hem elegit les circumstàncies. Les circumstàncies han succeït. I això

“Per a un ballarí, l'autèntic toro és un mateix. Per sortir a ballar ha de lidiar, i en el meu cas està més clar que mai, amb el teu toro interior”

és una abstracció, no és una corrida de toros. A mi als anys 80 em va interessar molt la tauromàquia, em fascinava. I segueixo pensant que és un ritua, una herència cultural. Però al llarg dels anys la meua posició ha variat. He deixat d'anar a veure toros, perquè la meua relació amb els animals ha canviat. Crec que hem de respectar la vida dels animals. Una altra cosa és la qüestió política. Jo personalment no ho hauria prohibit: hauria deixat que la gent i el temps decidissin.

LA VISTA ENRERE

C. G.: Ser on sóc per a mi ja és un petit miracle. Quan miro enrere i veig les circumstàncies en què vaig començar, el moment històric, internament em sento molt orgullós. De mi i dels meus col·laboradors, començant per Lydia, que és un puntal. Jo sol no hauria pogut fer res. Aquest espectacle també té molt d'agraïment. També et dic que no ha estat gratuït. Que hem fet un gran esforç, encara que el públic no té per què saber-ho. Jo he comès molts errors, però em considero un artista honest, no sóc una segona versió de ningú. He investigat per oferir la meua visió del que és un ballarí, del que és la dansa, del que és l'art. I he aconseguit, gràcies als viatges i als projectes de fora, sentir-me local i universal.

L. A.: Encara que la gent té molta amnèsia natural, que és una cosa que està molt bé per a certes coses, vull pensar que hi ha una mica d'herència en tot això que hem fet. I si no n'hi ha, tampoc passa res. Al llarg de la història hi ha hagut tanta gent fantàstica que no ha transcendit a l'esfera pública... Almenys nosaltres hem tingut la llibertat per fer el que hem volgut quan hem volgut. Sense cap pressió, amb independència.

C. G.: Hi ha hagut coses que sí que m'hauria agradat oferir a la societat. Per exemple, m'agradaria que la dansa estigués més present en el sistema educatiu general. La cultura és molt difícil de fer i molt fàcil de destruir. Per això llanço un avís per a navegants: hem d'anar amb compte de no destruir les coses per quatre idees del moment.

EL PÚBLIC

C. G.: Si hi ha algú a qui volem brindar aquest espectacle, és a ell. Perquè sense públic res del que hem fet té sentit.

'Belmonte' es podrà veure al Teatre Lliure del 16 al 26 de setembre.